ԹԵ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4 — ՆՈՅԵՄԲԵՐ 25 / 7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1896 — 2 ՊԷՃԷՊ 1314 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

Նամակ կամ որ եւ իցէ զրութիւն պէտք է ուղղել — Առ Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ
ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ

درعليه‌ده غلطه‌ده (ماسيس) غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դրկն. արժ.	.....	75
» »	Վեցամեայ	» »	.....	40
Դուրսն ներու »	Տարեկան	» »	.....	100
» »	Վեցամեայ	» »	.....	50
» »	Եռամեայ	» »	.....	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	ֆրանք	.....	25
Ռուսիոյ »	»	ռուբլի	.....	10

Հետեւեալ տան տպագրական մելանով տպուած
Schiff. Sepek & Comp. à Vienne (Autriche)

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԻՒՆԸ

ԹԱՂԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Մի՛ սպասէք որ խրատներ տրուին թէ թաղականները ինչպէ՛ս համերաշխ ըլլալու են։

Հիմայ ճաշակները փոխուած են և մէկը ժամանակ չունի փոքրաւութեան դասեր մտիկ ընելու։

Կուզուի ցուցնել թէ մեր մէջ թաղականներու համերաշխութիւնն ի՞նչ հիմերու վրայ է։

Նախ պէտք է գիտնալ որ մեր մէջ կառավարութիւն բառը թէեւ գոյութիւն ունի, բայց ո՛չ իր բուն նշանակութիւնովը։ Մեր կուսակցութիւն ըսածը կը ներկայացնէ անհոգ մը որ իր կոչնչիներն ունի։ Այդ կողմնակիցները ոչ թէ անպատճառ զիրենք առաջնորդող անհատին գաղափարներն ունին, այլ պարզապէս կա՛մ անոր հաճելի ըլլալու կամ ի՞նչ ընելը համար, անոր այ՛ն այ՛, ուրն ո՛չ կրնան։

Երբեմն ալ անձնական հաշիւներով, այս անհատին կողմը կը բռնեն պարզապէս միւսին հակառակելու համար։ Այս պատճառաւ, ժողովուրդը յաճախ իր տուած քուէին գիտակցութիւնը չունի։

Հիմա տեսնենք թէ ընտրուած թաղականները խորհրդարանի մէջ իրարու քով գալէ առաջ, մինչեւ ո՞ր աստիճան իրար կը ճանչնային։

Գաւառներու մէջ ուր քաղաքները փոքր են և բոլոր թաղեցիները քով քովի, ընտրուած թաղականները իրարու հետ ուղղակի յարաբերութիւն ունին, կա՛մ առուտուրով, կամ իրը դրացի, իրը ազգական։ Մեծ քաղաքներու, օրինակ Պոլսոյ, իզմիրի մէջ կրնայ պատահիլ որ ընտրուածներէ ոմանք իրար չի ճանչնան կամ իրարու հետ նուազ յարաբերութիւն ունեցած ըլլան։

Արդ յայտնի է որ ընդհանրապէս մարդ մը կը կորսնցնէ իր անհատական անկախութիւնը երբ հեռեւեալ երեք պարագաներու մէջ գտնուի. նիւթապէս մէկէ մը կախում ունենայ (1), բարոյապէս մէկու մը ազդեցութեան տակ գտնուի (2), երբեմն ալ երբ մէկու մը ազգականն ըլլայ (3)։

Փնտռեցէ՛ք այս երեք պարագաներն ալ մեր թաղ. խորհուրդներուն մէջ ու պիտի յայտնի՝ շատ մը կնճիռներ քակել։

Գաւառներու մէջ ժողովուրդը երկու դասակարգ ունի, հարուստ և ոչ հարուստ։ Ու որովհետեւ քաղաքը պզտիկ է, շատ անգամ կը պատահի որ մեծ վաճառականի մը հետ պզտիկ վաճառական մ՚ալ կընտրուի և այս վերջինը, եթէ արդէն առուտուրով կապուած չէ առաջինին հետ, գրեթէ առիթ չի փախցներ անոր հաճելի ըլլալու համար։ Իսկ եթէ երկու բոլորովին անկախ անձեր իրարու հանդիպին, թաղականութիւնը երկու որոշ մասերու կը բաժնուի. անհամաձայնութիւնները կը բարձրանան և քիչ առնէն մէկը տեղի կուտայ, գործը բոլորովին միւսներուն թողով։

Ասոնց մէջն ալ ամէնէն ազդեցիկ մարդուն կամենք որ գործերուն կուտայ պէտք եղած ուղղութիւնը։

Պոլսոյ մէջ գրեթէ միւնոյն պարագաները կը տեսնուին քիչ մը տարբեր գոյնի տակ, բայց դասակարգի խնդիրը։ Հոս աւելի շեշտուած է և յաճախ իրարու քով եկողները իրարու անծանօթներ են։ Եթէ այդ անծանօթները դուրսը իրարու հանդիպէին, իրարու հետ յարաբերութիւն կապէին, շատ հաւանական է որ իրենց մէջ տեսակ մը համակրութիւն մինչեւ իսկ մերձաւորութիւն առաջ գար։ Բայց, զարմանալի՛ բան, հո՛ն, խորհրդարանին մէջ, պաշտօնական յարկին տակ, կա՛մ իրարու կը հակակրին, կամ իրար կարհամարհեն։ Իրա՛ւ, այս աստիճան չի պզտիկնալու համար յայնսիրտ մարդիկ կրնան դառնուիլ, բայց ճշմարտութիւնը սա է որ թաղ. անդամներէն միայն ասոնք համակարծիք, համակիր են, որ կա՛մ նախապէս իրարու բարեկամ են, կամ իրարմէ կախում ունին այս կամ այն ձեւով։ Ուրեմն կը հետեւի թէ, մեր թաղականութեանց մէջ միշտ մէկ անհատը մէկէ աւելի, շատ անգամ ալ ամբողջ խորհուրդի ձայնն ունի։ Եւ այս է պատճառը որ թաղականներէն մէկը շատ անգամ կրնայ թաղի այս կամ այն գործը անօրինել առանց իր պաշտօնակիցներուն հետ խորհրդակցելու, և ինչ հարկ. արդէն + և ½ իր կարծիքէն են, միւս երկուքը գործի չեն խառնուիր, իսկ եթէ մնացած երկուքն ալ իր որոշումին հակառակին հոգը չքներ, որովհետեւ անոնց վրայ մեծամասնութիւն ունի։ Այս ճամբով շատ անգամ տեսնուեցան անհատներ որ տարիներով թաղային գործերը մատակարարեցին այնպէս ինչպէս պիտի մատակարարէին իրենց տանը գործերը։

Այս պարագաներու մէջ է որ գեղծումներն ալ կը սկսին և մինչեւ որոշ յանդգնութեան մը կը հասնին։ Ժողովուրդը զարմանքով կը տեսնէ թէ ինքը ինչ յոյսերով որոնց տուաւ իր քուէն ու հիմա մինակ ո՞վ է որ կը վարէ թաղին գործերը։

Ուրեմն երբ կը տեսնէք թաղականութիւններ որ կը պահեն իրենց ամբողջութիւնը կամ անդամներու մէկ մասը և կաւարտեն օրինաւոր պայմանաժամը, խորհեցէ՛ք, անպատճառ մէջերնին համաձայնութիւն մը կար այն հիմերուն վրայ որ վերը բացատրուեցան։ Ուրեմն հոգերաշխութիւն՝ պայմանաւոր իրարու մտերիմ ըլլանք, կամ իրարմէ կախում ունենանք նիւթապէս, բարոյապէս։ Հակառակ պարագային մէջ երկուքէս մէկը տեղի պիտի տայ ու մնացողներուն մէջ նորէն համերաշխութիւնը կը տիրէ երբ վերի պայմաններուն տակ գտնուին։

Գաղափարային համերաշխութիւն մի փնտռեցէք մեր մէջ, անձը կայ և այդ հերիք է։

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԱԳԱՊԷԼԼԱՆՏԻ ՌԱՖԷՏԻՆ ՈՒ ՇԻՆԳԱՍԸՐ

Հարաւային Ափրիկէի այլեւայլ ցեղերը — իրենց բարքերն ու սովորոյթները, Աշխատութեան բաժանումը էրիկ մարդերու եւ կիներու մէջ. — իրենց ուտելիքը — բարոյականը եւ պատիժները. — Իշխաններու շէնքերը, գերիներու բնակարանները — Այդ երկիրներու ապագան։

Ինչպէս լրագրներու մէջ միշտ կը տեսնենք, առնէ մ՚իվեր Անգլիա գրաւած է գոպելու հարաւային Ափրիկէի մէջ այն ցեղերը որոնց երկրին վրայ Բրիտանական դրօշը կը ծածանի։ Կարժէ՛ ուրեմն քիչ մը տեղեկութիւններ ունենալ այդ հեռաւոր ժողովուրդներու բարքերուն և ապրելու եղանակին վրայ։ Մարդը հոն տակաւին կիսավայրենի կամ կէս քաղաքակրթի՝ կը ներկայացնէ գրեթէ մեր պատմական հին դարը կամ միջին դարը։

* * *

Մագապէլէանտ և Մաշոնալանտ Բրիտանական Զամպէզի մէկ մեծ մասը կը կազմեն։ Այս մասը սովորաբար Թոդէզիա կըսուի, Սիսիլ Բոսսի, «բարեյուսոյ հրուանդանի Նաբոլէոնի» անունով, որ դեռ այս տարի ափարհեռակ համբաւ մը հանեց ձեռքի տակէ պատրաստելով այն արշաւանքը (Տոք. Ճէյմսընի) որ զրացի ու բարեկամ երկիր մը պիտի կսխէր։

Անգլիա զանազան դաշինքներ կնքելով մօտակայ ազգերուն հետ, յաջողած է տէր ըլլալ այս ընդարձակ երկրին որ բարեյուսոյ գաղթականութեան հիւսիսը կը տարածուի և զոր առանձնաշնորհեալ ընկերութիւն մը.— Նշանաւոր Շարդրէպ Քոմբէնի (Բարեգործական ընկերութիւն)— կը փորձէ շահաւոր ճամբու մը մէջ դնել։

Եթէ հաւատանք Անգլիացիներուն, այս երկրին համար ծախսուած դրամը խիստ շատ է ձեռք բերուած արդիւնքէն ու տակաւին հաստատուն յոյս մը չկայ թէ քիչ ատենէն իրենց ջանքերը պիտի պտղաւորին։ Սակայն այս ալ ճիշտ է որ եթէ Շարդրէպ գոհ չէ, մէկը չիստիպեր գինք որ այդ երկրին մէջ պահէ իր պաշտօնեաներն ու գործաւորները, այսօր ալ կրնայ իր կոչիկները ոտքէն հանել ու երկրէն դուրս նետել առանց թմբուկի, առանց փողի. բնիկները գինքը վար չեն դներ։

Այս գաւառին մէկ քանի մասերը — մանաւանդ դեռատիպ հողերը — ծածկուած են սքանչելի բուսականութեամբ մը և շատ բարեբեր են. բայց Բրիտանական Զամպէզի մեծագոյն մասը բացարձակապէս անբեր է և իր միակ հարստութիւնն է մի քանի ոսկերիր հանքային երակներ որ սակայն մինչեւ հիմա հոգիս արտադրած են այն ծախքը որ եղած է գտնոնք բանուկ վիճակի մէջ դնելու համար։

Միւս կողմէ շատ դժուար է Մագապէլներու հետ առեւտրական յարաբերութիւն հաստատել. ասոնք ամէն տեղ կը ջանան խոյս տալ Անգլիական ազդեցութենէն. իրենց փոխանակութիւնն միակ նիւթերն են աղեղ և գեղակ։ Այս բնիկները Բաֆիրներու ամէնէն զուտ ճիւղերէն մէկուն կը վերաբերին. անկախ, կռուասէր ցեղ մը կը կազմեն, միշտ դրացի ցեղերու հետ կռուի բռնուած, այնպէս որ Անգլիացիներու սիրելին առաջ ամբողջ տարին արշաւանքներ կընէին։ Կրնայ առանց չափազանցութեան ըսուիլ թէ մինչեւ վերջին տարիներ Մագապէլէանտը զօրաւոր թագաւորութիւն մ՚էր։

Ասոնց մէջ աշխատութեան բաժանումը բոլորովին հակոտնեայ է բաղաքակրթ ազգերու կամ մեր սովորութիւններուն։

Ամէնէն ծանր աշխատութիւնները վերապահուած է կիներուն, որ առաւօտ արշալոյսին դաշտ կը վազեն հոգը հերկելու կամ կորեկ ու սորգո հնձելու համար։

Այս հացաբոյսերու հատիկները, Մոպէլ իրենց լեզուով, կը կազմէ Մագապէլներու և դրացի ժողովուրդներու գլխաւոր սնունդը։ Երբ կիները աշխատելու կերթան մարդիկ կը սկսին տնական ծառայութիւններ ընել և ազէկ դէզ խոհանոցի գործեր որ շատ պարզ են։ Այս է պատճառը որ մանաւանդ Զամպէզի ծովափերուն վրայ աշխատութիւնը բաշխուած է ամէն ուրեք, որովհետեւ հոն Թուռնաւոր մեղեդներու երեսէն օշխարարութիւնն անկարելի ընելով ժողովուրդն իր ապրուստը կը հայթայթէ միակ երկրագործութիւնով։

Երբ կիները օրական աշխատութենէն վերադառնան ու մութը կոխէ, ընտանիքի լաւագոյն անդամները կը հաւաքուին պուտկի մը բոլորտիք որուն մէջ ամէն օր կը մրցընէ իր հինգ մատները։ Դուրսն կը քաշէ խմոր մը, կը շինէ կլորաձեւ գնդակ մը որ անմիջապէս իր կոկորդին մէջ կանհետանայ։ Ան է օրուան միակ կերակուրը։ Յետոյ ամէնքն ալ կը սկսին գոռալ ծիծաղ, տեղական ծխախոտ մը, և հաճելի խօսակցութիւններու կուտան ինքզինքնին մինչեւ գիշերուան ժամ մէկը։ Յետոյ ամէն մէկը աշխարի մարթի մը մէջ կը փաթթուի ու կը քնանայ կամ հիւղին ներսը կամ բաց օդին մէջ, եղանակին համեմատ։

Ասոնց մէջ, հակառակ Ափրիկեան ուրիշ ցեղերու, կիները ենթարկուած են ամենախիստ օրէնքներու։ Անբարոյականութիւնը խստիւ արգիլուած է։ Մանաւանդ երկու սեռէ երիտասարդներ, այս տեսակ պարզապէս մէջ սոսկալի պատիժներու կենթարկուին։ Բանի՛ անգամ Եւրոպացի ճամբորդներ տեսած են երիտասարդ աղջկան մը կամ մարդու մը մահուան դատապարտուիլը այնպիսի սխալի մը համար զոր Եւրոպայի մէջ «չնչին յանցանք» մը կը համարին։

Հետաքրքրական է սակայն որ թէեւ սպիտակներէ կը խորշին. Բայց անոնց հետ յարաբերութիւն ունենալը լաւ նշան կը համարին. եթէ խառնածին մանուկ մը ծնի, կիներու կախարդութեան կը վերագրեն զայն։

Մագապէլներու, մաշոնաներու և հարաւային Ափրիկէի միւս ցեղերու տուները, չէնքերը այլեւայլ ձեւ ու մեծութիւն ունին, իւրաքանչիւր մարդու կարեւորութեան ու զբաղումին համեմատ։

Այն չէնքերը որ բարձրատիճան անձերու կը վերաբերին, սովորաբար կլորաձեւ են, ընդարձակ գաւիթ մ՚ունին և շրջապատուած են ֆրտալով (շրջապատ) մը որու մէջ կը նստին ցորեկ ատեն ընտանիքի անդամները։ Այս տունները ամէնքն ալ չինուած եղէգ կամ պամպուէ, կողովի ձեւով գործուած են։ Երեւակայեցէք չափազանց մեծ կողով մը գլխիվայր դարձած և կուռենաք Մագապել իշխանի մը տունը։ Այս տարօրինակ հիւսուած տունները կը գործածուին այրեցեալ գոտիի տակ բնակող ուրիշ շատ ժողովուրդներու մէջ ալ։ Անգլիացի նշանաւոր վիպասան, Տանիել Ֆէոսդէ, արդէն անոնց վրայ գաղափար ունէր. որովհետեւ իր Ռոպէնսոն Քրուզոյէին մէջ կողովանման հիւղեր չինել կուտայ Քարաֆիներու, որ «ուրբաթ»ի հայրենակիցներն էին և ապանիացիներու հետ միւնոյն կղզին մէջ կը բնակէին։

Կարգ մը ցեղերու մէջ տունները չինուած են քիչ մ՚աւելի ճաշակով ու շնորհքով, երբեմն քառակուսի, ծածկուած յարդով. որ կերպով մը կը յիշեցնեն Ռուս գիւղացիներու խրիոսը կամ մեր Հայ այգեգործներու հոլոշ-հնձանը։

Ծառաներու և գերիներու յատկացուած բնակարանները դիւղէն դուրս առանձին տեղ մը կը գտնուին։ Ասոնք շատ խեղճուկ կողմներ են, աւելի ճիշդը շան մը օրջին կը նմանին, դուռի տեղ ճեղք մը գետնին երեսը բացուած, ուրիշ սողալով ներս կը մտնեն։

Յամբ յեղաշրջում մը չուշանար այս վայրենի ցեղերուն վարք ու բարքը, սովորոյթները փոխելու, քանի որ մէկ կողմէ Եւրոպական քաղաքակրթութիւնը օրէ օր աւելի իրենց աչքին կը զարնէ, ամէնօրեայ յարաբերութեանց շնորհիւ։

Շարդրէպ + ոմբէնին չի խնայեր ո՛չ ստակ, ո՛չ աշխատութիւն. կանոնաւոր ճամբաներ, երկաթուղիներ արդէն չինուած են։

Մի քանի տարի յետոյ բնիկները աւելի պիտի ընտանենան Եւրոպական արտադրութեանց, փոխանակութիւնները աւելի պիտի ընդարձակուին և անսահման հողեր որ տակաւին կոյս են, բերրի և օգտակար պիտի ըլլան աշխատող մարդուն շնորհիւ։

Մոպէլը պիտի սկսի «Գէրմանական Ֆանոբիոնիներ» անուան տակ հրատարակել գեղական դիւրըմբռնելի և օգտակար դասերու շարք մը որոնք կանոնաւորապէս ամէն երկուշաբթի, հինգշաբթի օրերը պիտի երեւին։ Ակէ դատ Գերմանական տեղեկութիւններ քիչ օրէն երեւան պիտի գան այս էջերուն մէջ։ Երկուքն ալ այնքան փափաքելի ժողովուրդին համար օրքան օգտակար կարգ մը պահանջկոտ, հետամուտ պատանիներու և երիտասարդներու։

ԳԻՏԱԿԱՆ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԵՒ ՏՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՕԴԸ

1։ Օդը Նիւթ մ՚է։— Դիտենք թէ ամէն բան որ մեր զգայարանքներու ներքեւ կկենայ նիւթ մը կամ առարկայ մ՚է. իրաւ օդը չենք տեսներ բայց կը շոշափենք զայն. երբ տաք սենեակի մը մէջ նստած էք, լուսամուտի կամ դրան մէկ ծերպին մօտեցուցէք ձեռքերնիդ, կը զգաք որ պաղ հով մը կը փչէ, օդն է որ կը շարժի, ներս կը մտնէ։ Եթէ բերնով փչէք սեղանի վրայ դրուած թուղթի կտոր մը վար կիյնայ, ճիշտ ինչպէս մատով դրիչ մը կը հրեք ու վար կը ձգէք, ձեր մատը նիւթ մ՚է որ դրիչը շարժեց ու վար ձգեց, ձեր բերնէն ելած օդն ալ նիւթ մ՚է որ թուղթի կտորը կը շարժէ ու վար կը նետէ։

2. Օդն ածն գեղ կը բռնուի. — Նախ ածն գեղ բառը լաւ հասկցէք. խօսքը մեր երկրագունդին վրայ է։ Ձեր նստած սենեակին մէջ օդ կայ, ամենաբարձր լեռան գագաթը օդ կայ և 500 մեթր և աւելի խոր ածխահանքերու մէջ օդ կայ։ Հողին մէջ, ժայռերուն ներսը նոյնպէս օդ կայ. ուր որ պզտիկ ծակ մը ճեղք մը կը գտնուի հոն կը մտնէ օդը։ Առէք կտոր մը շաքար, նետեցէք դաւաթ մը մաքուր ջուրի մէջ, լա՛ւ ուշադրութիւն. շաքարի կտորին բոլորտիքը պղպջակներ կը կազմուին, անոնցմէ շատերը ջուրին երեսը կելլեն, կը պայթին, շատերն ալ գաւաթին կողերուն փակած կը մնան երբ միւս կողմէ շաքարը կը հալի, յատակը կը նստի. այդ պղպջակները շաքարին մէջի օդէն առաջ եկան, Ուրեմն, օդն ինչպէս որ շաքարին մէջ կը մտնէ նոյնպէս կը թափանցէ հողին մէջ, քարերուն մէջ։ Կարելի է հարցնէք ջուրին մէջ ալ օդ կը գտնուի. հա՛ր կաւ։

Սակայն ինչպէ՞ս համոզեմ ձեզ։ Կրնա՞մ ըսել. եթէ ջուրին մէջ օդ չը գտնուի ձուկերը չեն ապրիր։ Բայց ասի՝ շոշափելի ապացոյց մը չէ։ Ջուրը եռացուած ատեն դիտա՞ծ էք որ պղպջակներ վեր կելնեն կը պայթին, ինչպէս կելլար շաքարը հալած ատեն, ատ պղպջակները ջուրին մէջ գտնուած օդէն առաջ կուգան, տաքութիւնը զանոնք դուրս կը հանէ։ Եւ ինչո՞ւ չը համոզուիք. շաքարը նիւթ մ՚է որ ջուրին մէջ կը հալի (գիտունները ԷՐԱԾՈՒԹ կ՚ըսեն) և անոր քաղցր համ մը կուտայ. օդն ալ նիւթ մ՚է որ ջուրին մէջ կը լուծուի, թէեւ մենք չենք կրնար ոչ տեսնել զայն, ոչ ալ համն առնել. միթէ սենեակի օդն ալ այդպէս չէ՞ մեզի համար։

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՆՈՅ. 23 ԴԵԿՏ. 5 1896

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ

Նոյ. 30ին Իտալիոյ Խորհրդարանը իր աշխատութիւններն սկսաւ։ Սակայն, ինչպէս ամէն տարի, կը դուշակուի թէ առաջին նիստերուն հազիւ 200 երեսփոխան ներկայ գտնուին։ Այս առաջին նիստերուն պիտի ներկայացուին «Օրէնքի ծրագիր»ներ և տեղի պիտի ունենան հարցապնդումներ։ Նախարարութիւնը պատրաստած է ահագին քանակութեամբ օրէնքներ, բայց խորհրդարանը առաջիկայ ամրողջ նստաշրջանին կը բնայ զանոնք հատատել. խնդիր մ'է այդ։

Իբրև ներքին գործոց նախարար, Տի Ռուտինի Մարքիզի ներկայացնելիք ծրագիրներն ամենէն շատ են. այդ ծրագիրներու նպատակն է հինգտարի բարեփոխել ներկայ վարչութեան բոլոր ճիւղերը ինչպէս նաև ընտրական դրութիւնը։ Մ. Գրանբա, երմական նախարար, պիտի ներկայացնէ խիստ կարեւոր ծրագիր մը որով կ'առաջարկէ տուրքի ձևը փոխել և ծանրանալ շարժական հարստութեան վրայ։ Նախարարին նպատակն է ջնջել գանձային այն բոլոր արքեր ները որ կանգառուածեն ամէն ճարտարարուեստ։ Զօրավար Բէլլու նոքէն պիտի ներկայացնէ զինուորական բարեկարգումներու այն ծրագիրը զոր արդէն առաջարկած էր ասկէ առաջ նախարար եղած ատեն։ Մ. Վիքոնդի Վենոսթա խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ Իտալա-Թունուզեան դաշնագիրը և պիտի ստիպէ զայն այդ խնդիրը վերջնապէս կարգադրելու ծնունդի արձակուրդէն առաջ։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԳՈՐԾԵՐԸ

Հավանայէն կը հեռագրեն թէ Մոռոն նահանգին մէջ ապստամբները ժիւռաքոյի երկաթուղիին վրայ զինուորական կառախուռմ մը օրը կը հանեն ուժանակի գունդով մը և կը յարձակին մնացած զինուորներուն վրայ, որոնք ինքզինքնին կը պաշտպանեն մինչեւ որ ուրիշ գունդ մը կը հասնի։ Այն ատեն զինուորները այժ առած կը ցրուեն ապստամբները որ ութ սպաննուած և բազմաթիւ վիրաւորներ կը թողուն։ Երկու զինուոր կը մեռնին, սպայ մը և չորս զինուոր կը վիրաւորուին։

Պաշտօնական հեռագիր մ'ալ Մանիլէն կիմացնէ թէ թնդանօթաձիգ զինուորները յարձակեցան ապստամբներու ամրութեանց վրայ, Քաորթ նահանգին մէջ և անոնց ահագին վնասներ պատճառեցին։ Փախստականներու խումբ մը զինուորներու վրայ յարձակեցաւ բայց մեծ կորուստով ետ մղուեցաւ։ Սպանիացիները 3 սպաննուած 17 վիրաւոր ունեցան։

ՖՐԱՆՍԱ

Մանցի արեւմտեան կողմ Պելվիւի 7 թիւ ածխահանքին մէջ կազի (կրիզու) վարկենական արտաշնչում մը տեղի ունեցաւ և այն պահուն երբ գործաւորները հոր մը կը բանային ահռելի պայթում մ'եղաւ։ Հանքագործ Տէզիրէ Ֆիէվէ թաղուեցաւ հողերուն տակ. քանի մ'օրէն հազիւ դտնուեցաւ իր դիակը։ Ուրիշ մը էլի Ֆրանսուա կազէն շնչիլ չկրնար։ Ուրիշ գործաւորներ աւելի կամ նուազ ծանր վերքեր առին։ Մեծ յուզում այդ կողմեր։

ՀԱՐԱՒԱՑԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Յոլզպրի ամրոցէն կը գրեն Թայմսի. կը ստուգուի որ Մադապէլեներ ու Մաշոնաներ վերջին տասը ամսուան ապրստամբութեան միջոցին 8000ի չափ մարդ կորնցուցած են, սպաննուած, վիրաւոր, բանտարկեալ։ Իրենց ոչխարներու, այծերու հոտերը հաղարներով յափշտակուած, իրենց +բաւ (կողոպահիւս տուներու շրջապատը. տե՛ս առաջին երես) ները հարիւրներով այրուած։ Ապստամբութիւնը ամրողջովին դադրած է և հիմակուընէ սկսեալ թրղմատարը առանց ուղեկից զօրքերու կը շրջի բոլոր ճամբաներուն վրայ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Պոմպէյի մնացորդը Պառօտա քաղաքին մէջ սոսկալի պատահար մը տեղի ունեցաւ։ Թագաւորի փոխանորդին այցելութեան համար ոտն մը կազմակերպուած էր. անոր անցած պահուն անհամար ժողովուրդը բաժնուեցաւ երկու մասի ու նեղ փողոցի մը մէջ իրար կոխոտեց։ Քսան և ինը հոգի մեռան, բազմաթիւ վիրաւորներ։ (Մոսքուայի Խոտինսքոյ հրապարակին մէջ պատահած դէպքին մանրամասնութիւնը)։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սոպրանիէի ընտրութեան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ ամրողջ իշխանապետութեան մէջ ամենամեծ եռանդով, անհամաձայնութիւններ ծագեցան։ Շատ անձինք կառավարութեան դիմելով պահանջեցին որ իրենց ալ ընտրութեան իրաւունք տրուի։

Մ. Նաչէվիչ, պահպանողական կուսակցութեան պետերէն մէկը, Պուլկարիոյ ներկայ կացութեան վրայ շահեկան յայտարարութիւններ ըրած է Վիեննայի Բէ-Բէ Լ.ոյ լրագրի թղթակցին։ Մ. Նաչէվիչի ըսածին նայելով Մ. Սթոյիլով պիտի յաջողի առաջիկայ Սոպրանիէի մէջ պահպանողական ղօրաւոր մեծամասնութիւն մը ձեռք բերել, երկիրը Ռուսական ազդեցութենէն բոլորովին անկախ պահելու համար, և եթէ այս պահուս Պուլկարիա Ռուսիոյ գծած ճամբուն կը հետեւի, առերեւոյթ է այդ ընթացքը։ Մ. Նաչէվիչ աւելցուցած է նաեւ թէ Մ. Կէչոֆ, երմտական և վաճառականական նախարար, յանձն պիտի չառնէ, հակառակ Մ. Սթոյիլոֆի փափաքին, Աւստրիոյ հետ առեւտրական դաշնագիր մը կնքել։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Համպուրկի մէջ դեռ կացութիւնը չի փոխուեցաւ, քարտիի 13000 գործաւորները կը շարունակեն իրենց գործադուլը և մթերանոցներու գործաւորները կուգան ասոնց միանալու։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՊՈՒԷՐԻՇԹ, 4. դեկտ. Մ. Օրէլեան տակաւին պատերազմական գործոց նախարար մը գտած չըլլալով, Մ. Սթօիչէսքօ պիտի շարունակէ առժամապէս վարել այդ պաշտօնը։

Նոր նախարարութիւնը հաստատակաց կարծեաց կազմանէ լաւ ընդունելութիւն գտած է. ապահով է որ միւնոյն համակրութիւնը պիտի վայելէ Երեսփոխանական ժողովոյ մէջ։ Այդ մասին Մ. Տէմէդր Սթուրցայի յայտարարութիւնը ամենալաւ տպաւորութիւն մ'ըրած են։

ԻՏԱԼՈՅԻՈՅ ԿՐԱՏ ՋԱՐԴԸ

ՀՌՈՄ, 4 դեկտ. ի Հռոմ արտայուղութիւնը միշտ մեծ է ի մասին Իտալական գաղթականութեան կրած ջարդին Սոմալիի եզերաց վրայ, բայց արտաքին գործոց նախարարին և նախարարապետին զգուշաւոր և հանդարտ յայտարարութիւնը իրենց արդիւնքն ունեցան։ Հանդարտութիւնը տակաւ առ տակաւ կը վերահաստատուի միտքերու մէջ։

Ուրիշ մանրամասնութիւնք կը պակսին միայն սա չափը ծանօթ է թէ խել մը վիրաւորեալներ կարողացած են պրծելու Սոմալիներու ձեռքէն և հասնիլ Պենատիր ափունքը։

ԱՒՍՏՐՕ - ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 4 դեկտ. Առեւտրական դաշնագրոյ մը կնքման համար Աւստրիոյ եւ Պուլկարիոյ միջեւ, երկար ժամանակէ ի վեր տեղի ունեցած բանակցութիւնը վերջապէս յաջողութեամբ աւարտեցաւ։ Դաշնագիրը պիտի կնքուի ի մօտոյ։

ԼԻԹՈՅՈՎ ԼԸԲԷՐԻ ԴԱՏԸ

Պերլին 4 դեկտ. Ափրիկէի գաղթականութեանը պաշտօնական Լութցով Լրքէ-բէ դատին առթիւ, ընդհանուր դատախազը յայտարարեց թէ մասնաւոր քննութիւն մը հրամայած էր ի մասին Լիւթցովի որ մասնաւորապէս ծանրակշիռ հանգամանք մը ունեցող խարդախութեանց և խաբեութեանց հեղինակն ըլլալու կասկածանաց տակ է, խնդիրը օր ըստ օրէ յուզիչ կերպարանք մը կառնու։

Մեծ անձնաւորութիւն մը որ պաշտօնական թուղթեր հաղորդած լինելու մեղադրանքի տակ կը գտնուի, կուրանայ ճանաչել յանձաւորները։

ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Նախարարապետ, նախարար երկրագործութեան, արուեստից, առեւտրական և պետական կալուածոց, Մ. Օրէլեան։

Արտաքին գործոց և պատերազմական գործոց առժամեայ նախարար Մ. Սթօիչէսքօ։

Ներքին գործոց նախարար, Մ. Պաղիլ Լասքար։

Արդարութեան գործոց նախարար Մ. Շէնտրեա։

Հանրային գործոց նախարար Մ. Բորումպար։

Երմտական նախարար Մ. Բանթակիւզէն։

Հանրային կրթութեան և կրօնական գործոց նախարար, Մ. Մարլէսքօ։

ՄԱՍԻՍԻ ԹԵՐԹՈՆԸ

Մէկ երկու օրէն պիտի երեւի Մասիսի Թերթոնը.

ՍԱՌՈՅՑԻ ԱՆԱՊԱՏԸ

ԳՐՈՒ. ՎԻՐԳԻՆ

Խիստ շահեկան մէկ վէպը, որուն մէջ նաւապետի մը հետաքրքրաշարժ արկածները կը պատմուին։ Երկար տարիներէ ի վեր գիտական վէպ չէ կարդացած ժողովուրդը և ակներեւ ծարաւ մը կայ։ Թարգմանիչն է Իւթիւճեան էֆէնտի, որ արդէն հեղինակին ուրիշ հինգ գործերը, ԵՐԿԷ Ի ԼԱՒԻՍԻՆ, ՅԻՍՈՒՆ ՕՐ ՕԴԱՊԱՐԻԿՈՎ, ՔՈՍԱՆ ՀԱԶԱՐ ՓԱՐՍԱԽ ԾՈՎԷՐՈՒՆ ՏԱԿ, ԿԻԱՆԴ ՆԱԻԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՐԸ, ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ, ծանօթացուցած է Հայ հասարակութեան։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1897

ՁՈՐԲՈՐԴ ՏԱՐԻ

Հրատարակուեցաւ 1897 տարւոյ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑՆ, որ բաց ի բուն օրացոյցն կը պարունակէ բարոյական առածներ, զուարճալիքներ, գիտական եւ վիճակագրական տեղեկութիւններ եւայլն. եւ ի մասնաւորի 1895 - 96 տարւոյ տարեցոյցի մէջ հրատարակուած Ա. Փանոսեան էֆ. ի «Օգնի նամակին» պատասխանը։

Կեդրոնատեղին է Ն ան Կ. Պերպէրեան էֆ. ի տպարանը Էսկի Զարեթիէ ճատէսի թիւ 61. կը գտնուի նաեւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով։

ԳԻՆ 6 Ղ.Բ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔՆ Ի ԿԱՅՍ, ՊԱԼԱՏ

Ուրբաթ իրիկուն Ազգ. Պատրիարքարանի հաղորդուած բարձրագոյն հրամանի մը համաձայն, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ իրիկուն ժամը տասնեւմէկին քսան վարկեան ճնալով Պատրիարքարան հասած պալատական կառքերով ճանապարհ ելաւ և հանգիստաւոր ուղեկցութեամբ գնաց ի կայսերական պալատ։

Իրեն ուղեկից էին կառքերով եկեղեցական դասէն՝ Դեր. Տ. Գրիգորիս Ցովհաննէսեան և Դեր. Տ. Հմայեակ եպիսկոպոսունք, իսկ աշխարհականք Վսեմ. Սահեան փաշա Այանեան, Վսեմ. Իլիաս էֆէնտի Զայեան, Վսեմ. Գրիգոր էֆէնտի Խարբեան և Աղնուաշուք Տիգրան էֆ. Տեր Ներսէսեանց.

Արքաղան Պատրիարքին կառքին եւեւէն կերժային ձիերով Արժ. Բարկէն վարդապետ, որ Պատրիարքական ոտն կը կրէր, Եղնիկ վարդապետ Գալֆարճեան, Գրիգոր վարդապետ Ս-բարգեան և Վրթանէս վարդապետ Փապուճճեան։

Ժամ 11 ու կէսին Կայս. Պալատ հասնելով, Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Վսեմ. Մինիր փաշայի առաջնորդութեամբ պատիւ ունեցաւ Օգոստափառ Կայսր ներկայութեան ընդունուելու՝ իրեն ուղեկից երկու եպիսկոպոսաց և Վսեմ. Աբրահամ էֆէնտիի հետ, և հետեւեալ ուղերձը կարդաց.

Շնչվրէթլու, դուարէթլու, մեհապէթլու Բաժիչահրմ,

Միւթէհաթիմ զիմմէթի չաքիրանէմ օրան սատադաթը գասիմէ վէ քեամիլէյի քէմթերանէմէ էմնիյէթէն, Բաթրիարգիք մէմուրիյէթի մուհիմմէսինին էօհտէյի սաճիզանէմէ պիմ թէֆվիզ հուզուրը չէֆքէթ մէվքիւրը չէհինշահիէրինէ միսուլ չերէֆիէ նայիքյէթիմ խուսուսընա երգան պույրուլան միւսաատէյի մէքեարըմատէյի շէհրիյարի ազամիլերինին թէչէքքիւրինէն քիւլիյէն աճիզ պուլունմուշըմ. ճէնապը հագդան ամը ու ինայէթի բէպպանիյէսինէ թէվէքքիւլէն վէ շէվքէթմէսուլ մերահիմանատ էֆէնտիմիզ հաղրէթլերինին մերհամէթի վէ ամբրէթի շահանէլերինէ թէվէսսիւլէն իրֆայի հիւսնի խրամէթի վէ իպրաղի մէհսերի սատադաթ իլչէմէք սրֆամը բուհանիյէմ վէ վաղիֆէյը թատպիյէթի քէմթերանէմ վաճիպամբնտան պուլունմուշ ամը։

Ամենայն ինչ ինձ ամենայն ինչ ինձ ամենայն ինչ ինձ

Շեվքեթիւ Բաղիշահը,

Պունճա սարբլարան պէրու սոլթանաթը Սենիյեի էպեմիւատէթլէրինն ատալէթ վէ ավարիզը ճէլիլէսինէ վէ իմթիեազաթը ատիսէի բուհանիյէյէ նարի օլուպ, թախթը ալիպաթը Շահանէլերինէ սարբլմը օլան վէ իլթիճակեահլարը տէրկեահը շէվքէթբէհանի Թաճարի ադամիլէրի պուլունան էրմէնի միլլէթի գուլլարը-նրն սաեէի իհսանվանեի հազրէթի Միւլիւբանէլերինտէ իլթիասը բիֆահը հալ իտէճէքլերի, վէ նազարի բիմեասէրի Շահանէլերինտէն մահրում պը-բագրմանաճագլարը տէրքեար օլարադ տամէնի սատագաթլարընը հիչ պիր վագթ լեքեսար իմմէնեճէճլերինի, վէ սատաէթի հալ իլէ միասատաթ վէ իմմիյազաթը մեզհեպլիլերինն տէ-մամ վէ պագասընը համիի ճելիլ վէ մութլագըմը շեվքէթլու Բաղիշահը-մըդ էֆենտիմիզ հազրէթլերինն մի-ճէրբեա մերհամէթ վէ ավարիզը Սե-նիյեի բեսէրանէլերինտէն պէրլեմէք-տէ օլասուզլարընը խաբիրի շեվքեթ-ինէրիվի Թաճարիլերինտէ արզ իլէ քեսպի ֆիաթը վէ իպթիհաճ խաէրիմ,

Հէմման ճենապը Հագ Բաղիլ ա-լեմին դերիսի արամի ճիհան վէ վեսի-լէյի ասայիշի ալեմեան օլան Զաթը Շեվքեթսիմաթը Շահանէլերինի իլա ա-ալեը իւա տէվրան քեմալի սըհհեթ վէ ափիլեթլէ զիվերի երիքեյի սալթանաթ պուլուրուպ, հեր պիր ամալի լութֆ իշ-թիմալի Շեհինշահիլերինէ մուաֆէնէթ վէ մուվաֆագիյէթ Բեպպանիլեսինէ մագրուն վէ մաղհար պուլուրսուն, վէ չաքիրլերինիտէ ըիզայի մեքանըմ իր-թիզայի քիթիսիթանէլերինի խթիհսա-լէ միւլեթագ իլլեսուն ամին։

Օգոստոսի Սուլթանը իւր բարձր գոհանակութիւնն յայտնեց ուղերձին մէջ յայտնուած զգացմանց համար, զորս Հայոց ազգին գարաւոր հաւա-տարմութեան և անձնուիրութեան այ-սուհետև ալ և ընդ միշտ շարունակե-լուն իբրեւ անկեղծ հաւատաքիր, կընդ-ունէր, և ի փոխարէն իւր Կայսերա-կան խնամքին ու շնորհները լիապէս առատաձեռնելու ամենաբաղդը խոստում ներով պատուեց ու քաջալերեց Նորին Սրբազնութիւնը։

Ս. Հայրն ի պատասխանի ջերմ բա-րեմաղթութիւններ ըրաւ վասն կենաց և բարօրութեան Նորին Կայսերական վեհափառութեան։

Կայսերական պալատէն մեկնելով Նորին սրբազնութիւնը Նոյն հանդիսա-ւոր ուղեկցութեամբ ճանբայ ելաւ։ Երբ Ղալաթիոյ Ս Լուսա-որիչ Եկեղեցւոյն առջեւ հասաւ, հոն սպասող երկու Եպիսկոպոսունք, Դեր. Ս. Տիմոթէոս Մարիչեան և Դեր. Ս. Ներսէս Գէ-որգեան, և Քաղաքական ժողովոյ ան-դամներէն Աղնուապետ Միհրան Սէթ-եան, Մկրտիչ Աստեան և Կարապետ Գ. Ալիմանեան էֆէնտիները կառքերով, ինչպէս նաեւ ուրիշ քանի մը կառքերով ալ այլեւայլ թաղերէ քահանաներ և Թաղ. խորհրդոց ներկայացուցիչներ ուղեկից եղան մինչեւ ի Պատրիարքա-րան։

Պատրիարքական կառքին մէջ Նորին Սրբազնութեան հետ նստած էին Բ. Դրան երկրորդ արարողապետ Վսեմ. Ֆէթհի պէյ և Սրբահամ էֆէնտի։

Երբ հասան Պատրիարքարանին առ-ջեւ, ուր բազմաթիւ ժողովուրդ կըս-պասէին, Սրբազան Պատրիարքն և իւր ուղեկիցք մտան Մայր եկեղեցին, որ չքեղապէս լուսազարդեալ էր, և հոն հանդիսաւոր աղօթքներ ու բարեմաղ-թութիւններ եղան Աղոստ. Սուլթանին թանկագին կենացն և Հայոց ազգին բարօրութեան համար։

Կիմանանք թէ Ս. Պատրիարք Հօր Բ. Դրան երթալու հանդիսաւոր ա-բարոզութիւնը՝ Կայսերական հրամանաւ վաղը պիտի կատարուի նոյն պալատա-կան կառքերով։

Ուրբաթ իրիկուն ժամը 1 ին Ազգա-բութեան և կրօնական գործոց նախա-բարութեան կողմանէ ի Պատրիարքա-րան եկած պաշտօնագիր մը կը ծանու-ցանէր թէ՝ Ուխտի հանդէսին օրը՝ յա-տենի Ընդհ. Ժողովոյ Ն. Ամենապատ-ուութեան արտասանած ճառն Վեհ. Սուլթանին մասնաւոր և բարձր գոհու-նակութեանն արժանի հանդիսացած է։

Ուրբաթ օրն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորական այցելութեան ե-կան՝ Տ. Խորէն արքեպիսկոպոս Աշըգ-եան և Տ. Բուրի Անանա, կամոլիկ ա-զգոց պատրիարքական փոխանորդը. նոյնպէս Ազգային Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան անդամներէն Բարսեղ և Տիգրան էֆէնտիք Մանուկեան։

Թէեւ Ս. Տեղապահն ալ հրաւիրուած էր շաբաթ օրը ներկայ գտնուիլ ի Կայս. Պալատ Նորին Սրբազնութեան ուղեկից ըլլալու համար, սակայն անձ-նական տկարութեան պատճառաւ ոտիպուած էր բացակայ գտնուիլ։

Տ. Ազան վարդապետ հինդշաբթի իրիկուն Արմաշ մեկնեցաւ՝ Դպրեվանուց փոխ-տեսչի պաշտօնն ստանձնելու հա-մար։

Մեծին Հրամանը

ՍԷԼԱՄԼԸՔ.—Վեհ. Սուլթանը ուրբաթ օր միջօրէին գնաց Համիտիյէ մզկիթն, ուր տեղի ունեցաւ Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Ն. Վեհափառութիւն հոն իւր ուրբաթի կրօնական պարտականութիւնը կատարելէ յետոյ, կայսերական պալատ վերադար-ձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին իտալա-կան դեսպան Մ. Բանսա և դեսպանատան առաջին թարգմանը, սերպիոյ դեսպան Մ. Վլատան Ճօրճեվիչ իւր օրդին և դեսպա-նատան քարտուղարներէն Մ. Բագովիչ, պարսկական դեսպանատան առաջին թարգ-ման Յովհաննէս խան, անգղիական պա-հականաւին պատկանող տասնեւմեկ ան-ձինք ինչպէս նաեւ տասներկու զբոսաշրջիկներ դեսպանատանց կողմանէ յանձնա-րարեալ։

Ներկայից ոմանք արժանացան կայսե-րական մեծարանաց, սենեկապետ էվին պէյի միջոցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Կ. Պոլսոյ ոստիկան զինուորաց հրամա-նատար կարգուեցաւ թաղապետական շրջ-ջանին Ալյ պէյի Հիւսէին Թէվֆիգ պէյ։

Կ. Պոլսոյ ոստիկան զինուորաց քննիչ կարգուեցաւ, Էնկիւրիի նահանգին ոստի-կան զինուորաց նախորդ հրամանատար Լտ-հէմ փաշա։

Սպարթայի դաւառին միւթէսարրֆ ան-ուանուեցաւ Պոլսոյ ոստիկանութեան նա-խորդ անօրէն Հիւսնի էֆէնտի,

Ճեպել պերէքէթի միւթէսարրֆ ան-ուանուեցաւ Կ. Պոլսոյ ոստիկան զինուորաց նախորդ հրամանատար Սալիհ բաշա,

Գոնեայի կուսակալութեան ոստիկան զինուորաց Ալյ պէյի անուանուեցաւ Կ. Պոլսոյ ոստիկան զինուորաց նախորդ քննիչ Հիւսէյին տայիմ պէյ։

Թարէքիի նախորդ գայմաքամ Մէհմէտ Ալի էֆէնտի Ամրիկեան Տրիպոլսոյ Ֆէսա-թու գաւառակին գայմաքամ անուանե-ցաւ։ Մէհմէտ Ալի էֆէնտի Վեհափառ Սուլթանին և Կայսերական կառավարու-թեան հաւատարմաբար ծառայելուն հա-մար օրինական երդումն ըրաւ։

Տիրապէքիրի վերաքննիչ ատենի ընդհա-նուր դատախազ Մահմուտէֆէնտի Պիպիսի վերաքննիչ ատենին պատժական ճիւղին նահագահ անուանեցաւ։

Տիրապէքիրի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նահագահ Սատպի է-ֆէնտի նոյն նահանգին վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ անուանեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

Զմեռուան եղանակին ցուրտ, փայտ և այլ կարգի պարէններէ զուրկ եղող ազքատաց վիճակը բարւոքելու համար, և Վեհափառ Սուլթանին ամեն կարգի կարօտելոց նկատմամբ ունեցած գթածութեան մի նոր ապացոյցն ըլլալով, Կայսերական անձնական գան-ձէն 1500 օսմանեան ոսկւոյ նուէր մը եղած է, որոյ արդար բաշխման համար յանձնաժողով մը գումարուած է նախա-գահութեամբ քաղաքապետ Վսեմ. Բրա-վան բաշայի։ Անդամք են՝ քաղաքա-պետական ժողովոյ նախագահ Խալիլ էֆէնտի, քաղաքապետութեան թղ-թակցութեան գլուխի անօրէն Լ.Հրուլ-լահ էֆէնտի և քաղաքապետութեան ժողովոյ անդամ Մահմուտ պէյ։ Յիշ-եալ յանձնաժողովը արդէն իւր պաշ-տօնին ձեռնարկած է։

— Պերոյթի կուսակալութենէն 6 նոյեմբերը 1312 թուականը դրութեամբ Ներքին գործոց նախարարութեան կը տեղեկագրուի, թէ շնորհիւ Վեհափառ Սուլթանին, Նապլուսի նահնական վար-ժարանին աշակերտաց պարզեւաբաշ-խութիւնը տեղի ունեցած է և այդ առ-թիւ աղօթքներ եղած են վասն արեւշա-տութեան Վեհափառ Սուլթանին։

— Զինուորական հատատութեանց ի նպաստ բացուած հանգանակութեան հակիրճ պաշտօնն ունեցող և Վեհափառ Սուլթանին բարձր պաշտպանութեան ներքեւ հատատուած յանձնաժողովին յանձնուած են զանազան նուիրատուաց կողմանէ 81,872 դահեկանի գումար մը որ աւելնալով նախապէս նուիրեալ 1,075,465 ղրուշին, ընդհանուր նուիրա-տուութեանց համագումարը 1,157,337 դահեկանի կը բարձրացնէ։

ՈՒՐԲԱԹ օր, Սէլամլըքի արարողութենէն անմիջապէս յետոյ, Վեհ. Սուլթանի մաս-նաւոր թոյլտուութեամբ, Իտալական դես-պան Մ. Բանսա անդամոն կիպրիս Վեհ. Սուլթանին հետ տեսակցութիւն մ'ունենա-լու պատիւն արժանացաւ։

ԲԱՐԶՐ. Մեծ Եպարքոսը Երմտա-կան նախարարութեան կարգեաց ենթար-կած է վերջերս Քիպրիթօղլու Եանրօ էֆ-ենտն անձի մը կողմանէ ներկայացեալ ծրագիր մը որոյ համեմատ ապահովագրա-կան ընկերութեանց կողմանէ ի Թուրքիա տրուած ապահովագիրը (Բոլիս) բուլի սո-վորական տուրքին ենթարկել առաջար-կած էր։

«ԻԳՏԱՄ» կը ծանուցանէ թէ Ագրիա-նուպ-լոյս Հայ հասարակութիւնը ապերսա-գրաւ մը փափաք յայտնած ըլլալով մաս-նակցիլ այն հանգանակութեան որ բաց-ուած է ի նպաստ զինուորական հատատ-ութեանց, կուսակալական իշխանութ-իւնը շնորհակալութիւն յայտնած են առ որ անկէ այդ զգացմանց արտայայտու-թեան համար և աղերսարկուք ևս ըստ այնմ հանգանակութեան ձեռնարկած են։

* * *

ԱՐՏԱՔՈՅ կարգի դատարանին պաշտօ-նավարութիւնը վերջ գտած ըլլալով, յիշ-եալ դատարանին տարամարութեան ներ-քեւ գտնուող ոստիկանք և ոստիկան զի-նուորք եղերական ատենի հրամանին տակ պիտի գտնուին, Կայսերական իրատէի մը համաձայն, մինչեւ որ աւարտի այն դատ-բուն քննութիւնը որ արտաքոյ կարգի դատարանին եղեռնական ատենին յանձ-նուած էր։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ իշխանապետութեան նոր-ընտիր գործակատար Մ. Մարգոֆ՝ նա-խընթաց օր Բ. Դուռն երթալով արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ բաշայի հետ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ։

«ԻԳՏԱՄ» կը տեղեկանայ թէ Ամերիկ-եան Միացեալ Նահանգաց հարաբերութ-իւնն կառավարութիւնը փափաքելով օս-մանեան կառավարութեան հետ ունեցած բարեկամական յարաբերութիւնները շա-բունակել պաշտօնական զբոսութեամբ մը անկեղծ ջանքեր կընէ իւր ժողովրդեան տարակոյսները փարատել ի մասին այն գանգատանաց զորս ամերիկեան միսիո-նարը ըրած են օսմանեան կառավարու-թեան վէմ և որք ազգու կերպիւ հերքուած են պաշտօնական զբոսութեան մէջ։

ՕՆԱՆՈՅ տասնօրդական տուրքը որ մինչեւ անցեալ տարի ուղղակի օսմանեան Հանրային Պարտուց վարչութեան միջոցաւ կը գանձուէր, այս անգամ մասնաւոր պայմանագրութեան մը համաձայն ծխա-խոտի Բէժիի վարչութեան միջոցաւ գան-ձուիլ կը փորձուի։ Յիշեալ կարգադրութիւն ելմտական նախարարութեան կողմանէ թէեւ ընդունելի նկատուած չէ, սակայն Հան-րային Պարտուց վարչութեան իրաւագէտ խորհրդականը ծրագրեալ կարգադրութեան տիրող կանոնադրին տարամարութեանց համաձայն լինելը յայտարարած ըլլալով, խնդրոյ նիւթ եղող անհամաձայնութիւնը ի մտայ իրաւախոհ դատաւորներու որոշ-ման պիտի ներկայացուի։

ՈՒՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ նախարարութիւնը հրամայած է առ որ անկ է երեք օրէ ա-ւելի հակոզութեան ներքեւ չի պահել այն ամեն անձինք որք սովորական յանցանաց համար կը ձերբակալուին և փութալ մէկ կողմանէ կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ Ընդհանուր դատախազութեան ծանուցա-նել խնդիրը և միւս կողմանէ խնդրոյն քննութիւնը փութալ յառաջ տանիլ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ կը ծանուցուի թէ ըստ որ-բամարդութեան բարենորոգմանց ծրագրին, կուսակալին նախագահութեամբ և տեղա-կան իշխանութեանց մասնակցութեամբ, յանձնաժողով մը կազմուելով անցեալ եր-կուշաբթի իւր առաջին նիստը ըրած է. բա-րենորոգմանց յիշեալ նահանգին մէջ ևս գործադրութեան համար։

ՎԱՐՉԱՊԵՏ առեւտրական դաշնագիր մը կնքուած ըլլալով ընդ մէջ Օսմանեան տէ-րութեան և Ռումանիոյ, Կայսերական իրատէ մը հաստատած է այդ դաշնագիրը և առ այդ հարկ եղած տեղեկութիւնը արուած է Ռումանիոյ դեսպանատան Բ. Դրան կողմանէ։

ՅՈՒՆՈՅՆ պարարքը Տ. Անթիմոս նա-խընթաց օր, ընկերակցութեամբ պատ-բիարքարանի գործակատար Իքիատիս է-ֆէնտիի, Բ. Դուռն երթալով տեսակցու-թիւն մ'ունեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոս Հալիլ Բէֆիթ բաշայի հետ։

ԵՐԿՆ գիշեր ժամը հինգ ու կէսին մօտ, էյյուպ մեծ մզկիթի թաղը հօրդանաձ Մուս-թաֆա աղայի կրպակէն հրդեհ ծագելով երկու կրպակներ այրեցան։

Ոստիկանութեան նախարար Շէֆիզ պէյ և ոստիկանական այլ պաշտօնակալք հը-զիեին վայրը փութացին և շնորհիւ ձեռք առնուած ազգու միջոցներուն ազեռը սահմանափակ մնաց։

ԹԷԵՒ, ինչպէս նախապէս ծանուցած էինք. Գէյրութի կուսակալական իշխանու-թիւնը տեղային արմատաց արտածումը ար-գելալ խնդրած էին կայսերական կառա-վարութենէն, սակայն նկատելով որ այդ կարգի արհեստական միջոցներ հակառակ են առեւտրական ազատական սկզբանց, նախարարական խորհուրդը մերժած է յիշ-եալ գիմումը և առ այդ հարկ եղածը կա-զմուրդուած է խնդրարկու կուսակալութեան։

ԶԱՆԱԶԱՆՔ

ՔՈՐՍԻԲԱՅԻ ԱԽԱԶԱԿՆԵՐԸ

Ակայչիօ քաղաքէն կիմացնեն հե-տեւեալ համարձակ աւազակութիւնը։

Կիրակի, առաւօտեան ժամ 9 ին (Ե.) երեք զինուած մարդ կը ներկայանան Վիճաւանա Օմէրին դրան առջեւ և փափաք կը յայտնեն խօսակցիլ Աւստրիա-յի Էրնէսթի Վինտիշկրաց իշխանին հետ, որ Լէմպերկի Մեմեանօթաձիգ գինուոր-ներու 11 րդ. գունդի սեղակալն է և որ իր առաջնորդութեանը պատճառաւ տաս-նէ մ'ի վեր կը բնակի Քորսիքա կղզիին մէջ իր անձնական բժիշկին հետ։ Ակա-զակներէն ամենէն տարիքոտը բռնի կը մնայ իշխանին սենեակը և դրամ կը պահանջէ։ Իշխանը անմիջապէս կը կանչէ իր բժիշկը և կը հրամայէ որ պայուսակին մէջէն քիչ մը դրամ առնէ տասնց տայ։ Բայց աւազակը չուզեց բժիշկը յանձնեցնել, վերցուց պայուսակը սրունն մէջ 4000 ֆր. կը գտնուէր և մեկ-նեցաւ։ Աւստրիական հիւպատոսը վա-զեց եկաւ և միջոցներ ձեռք առաւ տե-ղական իշխանութեան հետ աւազակ-ները ձերբակալելու համար։ Ակրան յանդգնութիւն Քորսիքացի աւազակ-ներու մինակ յատուկ է։

Նոր մեքոտով բուժում

ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԴՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ՏՕՐԹ. ԵՕՐԿԻՈՍ ԱՆՏՕՆԻՍՅԻՍ

Վիյենայ Վիէննայի Հանրարանը

Բրօֆ. Նիւման (Numan) Քաբոզի (Kaposi) ու Տիմէլի հետ աշխատակցելով ազգու յանձնարարականներ ստացած է.

ՀԻՄՆԱՊԷՍ ԿԸ ԲՈՒԺԷ ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ԳԱՂԼԻԱԿԱՆ ԱԽՏԸ.

Տօրթ. Անտօնիատիս առանց հիւանդին ցաւ զգացնելու առանց պահեցողութեան ու ներքին դեղերու. իրեն յատուկ պարզ եղանակով մը կը բուժէ գաղղիական ախտն ու մարմի հիւանդութիւնը։

Ամէն օր կէս օրէն առաջ ժամը 8էն (Ը. Ե.) մինչեւ 10 և կէսօրէն վերջ ժամը 2—5 հիւանդները կընդունի իր զարմանա-տունը Բեբա անգղիական դեսպանատան մօտերը Սարգիս փողոց թիւ 20։

2—150

Վակցրան

ՂՈՒԼԱԹԻՍ, Նոյմ. 25 7 1896

Անուանին. եւ Վճարելու	Թուականը	Անուանը Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ
100	1881	Քոնս. Մէրիթ A	— — —
100		» » B 1 %	— — —
100		» » C	— — —
100		» » D զոցուած	22 07
400		» » D բացուած	22 03
100		» » D միջօրէ	— — —
100	1870	Բուս. եկամ. զոցուած	100 1/2
Փք. 500		Բուս. եկամ. բացուած	100
Ակկ. Վճր.		Բուս. եկամ. միջօրէ	100
20 10	1890	Օսմանիէ 4 %	—
22 11	1869	Քրէտիթ ֆոնտ. 0%	7 17
10 5	1872	Ռօս. 0%. տր Շ. է Գ.	3 30
140 140	1878	Լաւրիոն մի	— — —
500 300	1889	Անատոլի (Բժմ. 3 %)	— —
500 500		Երկաթուղիք (Գրմ. 3 %)	— —
20 8	1882	Թրամուէյ (Բժմ. 3 %)	— —
500 500		Թրամուէյ (Գրմ. 3 %)	186 —
500 200	1883	Օսմ. Ռէյմի	— — —
1.40 1.40	1892	Օսմ. Միկրոլիմ 6 %	1 30
11 5 1/2	1893	Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	4 02
500 500	1882	Զրի Ընկ. Տէրբոս	346 —
Գարափներու բամնեմզոց զին			158 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ՄԻ ՎՐԱՅ	Օ.Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	4	25
1 ամսուան համար	—	—
1 օրուան համար	—	50
Ռէյսոր	—	—
Կանխիկ (Էվվալսիզ)	—	—
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	109	15 —
Փարիզ » Ֆր.	22	97 1/2
Վիեննա 8 օրուան Ֆիորր.	10	87 1/2
Գենուին վէր Մարք.	28	57 1/2
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	01
20 Ֆրանգնոց	87	20
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	35
Քրիմիոց	51	10
Բուսլ Ռիալադրամ	8	55
Մէճիտիէ	108	03
Մանր արծաթ	— —	—
Մէճիտիէ	— —	—
Ոսկոց Հայաստանի Սահմանադրական Տէրբոս.	— —	—

ՍԻՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 5 Դեկտեմբեր		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	—	—
» » C » »	100	—
D (Բացուած »	—	—
D (Փոցուած »	100	—
Բուսմելիի Երկաթուղի »	310	00
Բրիտիզ »	157	—
Մարսալին Պարտաթուղթ »	341	—
Օսմանիէ »	300	—
Ռէյժի Բամնեմուղթ »	528	—
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	420	—
Բանք Ֆրանսական 3 % »	163	22
» » 4 1/2 % »	20	171/2
» Իտալական »	—	—
Քրէտի Լիոնէ »	517	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	— —	—
Քոնդուան տ'Էսքոնդ »	— —	—
Սուէզի Բամնեմուղթ »	— —	—
Եգիպտական Միացեալ »	93	22
Զէք Լոնտոնի վրայ »	25	250
ՍԵՊՏԵՄԲ. 5 Դեկտեմբեր		
Բուսմելիի Երկաթուղի Ֆիորին	48	93
Օսմ. Ռէյժի »	156	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	119	90
» Փարիզի »	— —	—
ԼՕՆՏՈՆ. 5 Դեկտեմբեր		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	
» » B »	31	87
» » C »	11	—
D (Բացուած »	20	—
D (Փոցուած »	20	—
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4 % (Երշիս ըրեալ.	— —	—
» » 1894 3 1/2 % (Եզդ. Հրկ.ով)	— —	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	91	37
Ակարոն երկաթուղի »	12	—
Միացեալ Եգիպտական »	103	—
Առանձնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտ »	114	87
Գուլկաբ. Փոխառ. »	95	25
» » Նոր 6 % »	—	—
Բանք Հելլենական 5 % 1881 »	29	50
» » 5 % 1884 »	29	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	400
ՊԱՏԷԼԻԷ 5 Դեկտեմբեր		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	—	—
Բուսմելիի Երկաթուղի »	101	—
Անատոլուի Երկթ. 1/4 Գրթղթ. »	24	25
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	190
» Փարիզի » 3 ամիս	— —	—
Մ ժնդանիս Երկաթուղի	— —	—

ՍՊՈՒԴԻ ՄՕՌԻԻ ՁԱՆ ՕՇԱՌԱ

Երլարզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայր Սգող եւ Պուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական զիրքս կարող չմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձ-նեցի փորձել գայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ մեր Մօրթի ծիան իւղն իր ավ-եյիմանկին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելը կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական զիտութիւնն ի վաղուց անտի հռչակած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատ-բաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱԿԲՈՅԷՆԻ ՓՇՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԲԻՆԻՆԻ ՀՆԱՐԻՋ

ԲԵԼԳԻԷԻ ՔԻՆԻՆԻՆ

ԳԱԲՍԻԼՆԵՐԸ

QUININE de PELLETIER

Բոլոր բժիշկներուն կողմէ ընդունուած իր ազդեցութեան համար ընդդէմ զլխացաւերու, ջղացաւերու, տենդերու, կթամաւածի, յօդացաւի, մաջնոյ տկարութեան։ Մեծապէս ազդեցիկ են ընդդէմ ինֆլուէնցայի, կոկորի, հարբուխի, ցրտաութեան։ Մէկ քաշիլն աւելի ազդու քան գաւաթ մը քինինի։

10 20 և 100նոց սրուակներ։ Իւրաքանչիւր սրուակ կը կրէ անունը սեւ տպուած . . . .

PELLETIER

Կեդրոնապետի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, 8 և դիմաւոր դեղարաններու։ A.

Տոքթ. Յ. Շիրինեան

Իւր բնակութիւնը հաստատած է Գում-Գարու Պատրիարքարան փողոց (Մօլլա Թաշը) Թիւ 15 տունը, ուր կընդունի ամեն օր իրեն դիմող հիւանդները։

Իւր ստացած երկարամեայ փորձառութեամբն եւ զիտական վերջին մեթոտներով պիտի դարմանէ երկու սեռի ներքին ամեն տեսակ հիւանդութիւնները ինչպէս նաեւ տղայոց տկարութիւնները։

Զրի դարման, ամեն հինգշաբթի կէս օրէ վերջ իւր բնակարանը։ 587 30—40

ՄՕՐԻՒՕԼ

ՇԱՊՈԹՕԻ, դեղագործ Ի ՓԱՐԻԶ

MORRHUOL DE CHAPOTEAUT

ՄՕՐԻՒՕԼԸ կը պարունակէ բոլոր ապդեցիկ տարրերը Մօրու ձկան իւղին, բայց ճարպոտ մասէն. աւելի արագ կ'ազդէ։ Հիւանդասէրներու մէջ կատարուած փորձերը կ'ապացուցանեն թէ ՄՕՐԻՒՕԼԸ չատ ազդեցիկ է նոր սկսող ցնցղատապերու, հարբուխներու, իջուածքներու, կուրծքի հիւանդութեանց մէջ։ Առաջին օրերէն զիշերային քրտինք կը դադրին, ախորժակը կը բացուի, գոյնը կը կենդանանայ, հիւանդները այժ կ'առնեն, հաղը կը նուազի, մարմնոյն ծանրութիւնը կ'աւելնայ։ ՄՕՐԻՒՕԼԸ շուտով կը վերակազմէ տկար տղաքները։

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանները

Ապահովագր. ընկերութիւն

ԹՐԻԷՍԴԷ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1831ԻՆ

ՀՐԴԵՀ, ԿԵԱՆՔ, ՓՈԽԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդհ. գործակալ, ԱԼԷՔՍԻՕ ՄԷԶԶՈՒԱՆԻ

Ղալաթիա, Քամանտօ խան Թիւ 2

548 48—150

ԹԱՓՈՒՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

ԲԱՐԻՒԼ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ—ԷՄԸՐԻ

Մինչեւ այսօր ծանօթ հակամիզանցքաբորբոքային դեղերուն էն հզօրը։ Ապահովապէս չատ քիչ օրուան մէջ կը բժշկէ։

Զգուշանալ կեղծերէն։ Կը վաճառուի ամեն դեղարաններ և դեղավաճառանոցներ։

dépôt général:
S. Negri & Ci .

521 24—52 VENISE

AYER'S

HAIR VIGOR

ԱՅԷՐԻ ՀԷՅՐ ՎԻԿՕՐ

ՄԱԶԵՐԸ

Առատօրէն կաճեցնէ
եւ անոնց գոյնը կը վերահաստատէ

Բերուիլը կը բուժէ, զլխուն մարմը կակուղ, առողջ եւ թեփէ զերծ կը պահէ։

Տիկին մը կը գրէ. «Աւելիշներուն օգտին համար պարտաւոր եմ ըսել թէ վեց տարի առաջ մազերուս մեծ մասը թափած էր եւ մնացեալ փոքր մասն ալ ներմկեր էր։ Այէրի Հէյր Վիկօրը քանի մը ամիս գործածելէ ետքը, մազերս սկսան բուսնիլ իրենց առջի գոյնովը։»

ԱՅԷՐԻ ՀԷՅՐ ՎԻԿՕՐԸ

Կը գտնուի դեղագործներու եւ դեղավաճառաց քով։ Ընդհանուր մթերանոց Տր. Այէրի դեղերուն Գ. Լամ. Բարուանայի անգլիական վաճառատունը, 95 եւ 97, Եիւքսէք Դալտրրըմ, Վօյլոտայի պանկանոցին մօտ։ 603

ԷՔՍԲՕՌ ՎԷՌՊԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱՑԻՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ

ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇԸՋԱՆԱԿ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ զերմանական ճարտարագործութեան այլ նիւթերուն Զալաթիա, Բէրչէմպէ Բազար եւ Մէրքէմ փողոց, Թիւնաբէ խան [նախկին կլորոնատեղի Բէժիի]

Մեծ մեքը զանազան մեքենաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու բարիզով շարժող մեքենայք, որոց մին շարժման կը դրուի եթէ յանախորդն ուզէ։ Պարզ բարիզի լամպերը մէկ ժամուան մէջ 0.4 միլիկրամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 վարար։ Կը գտնուին նաեւ ճախարակներ, ծակող մեքենաներ, ընդան բացող մեքենաներ, երկաթեթեղէ եւ թանձրաթաղանթ թիթեղահատներ, թիթեղա ոլորումեան, դարբնումեան, կոպզարարումեան՝ ատաղձագործումեան մեքենաներ, ջրմներ, հերկագործական մեքենաներ, շաղախ, գեոմետրական [illegible] սանիներ, ասֆալտ, [illegible], խոնանոցի անօթ, [illegible] կազմածք, պիսիլէզ [illegible]

Գործակալութիւն

ԱԹԷՆՔ, Սոփոկլէս փողոց, 11 [Նախկին Գոնտա Ամէնքի]

Կեդրոնները

ՅԵԼԱՆԻԿ, Թոփխանէ Թաղ, ԳԻՐԷՆՈ, Բիւլոն փող.

Գործակալութիւններ

ՍԵԼԱՆԻԿ ԻԶՄԻՐ | ՄԵՐՍԻՆ ՀԱԼԷՊ | ԳԼԻՐՈՒԹ ԴԱՄԱՍԿՈՍ | ՊԱՒՅԱ ԵԱՖԱ

Բորֆու, Զանդա, Բաղդաս, Քալամաղա, Շիրա, Վօլօ, Ալեքսանդրիա, Գահիրէ։ 567

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻՇԻ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստ [illegible]	10,028,000
Ջարտեկան հատոյթ	23,250,000

Ընտրութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ [illegible] և [illegible] Ամենէն [illegible] ստացած մէջ գտնուած [illegible] խիստ չափաւոր սակագնաք

572 Կիսատոր Ներկայացուցիչ Կ. Զոլա

ԳԱԼԻԼԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Գոյն, Պանկ—Գարու, Գալաթիատան խան. 12, 13, 1[illegible]

ԱՅԷՐԻ

ՍԱՐՍԱՊԱՐԻԼԼԱ

Աբեան Դեղագործ մաքրի զօրացուցիչ Եւ-ոլիւերս- կոպրս-բրի։

Այժէն տեսակ այտուցքներ կանհետացնէ. մարթի վերքերը կը բուժէ, սպասած ոյժը կը վերանորոգէ և հիւանդութեան բոլոր տարրերը կը վանէ։ Անոնք որ անմարսողութեան, ընդհանուր տկարութեան կամ ապականեալ արիւնէ առաջ եկած և է տկարութիւն ունին, Այէրի Սալսաբարիլան գործածելու են։ Տկարին ուժ կուտայ և ընդհանուր մարմինը կը զօրացնէ։ Կերակուրները սնդարար, քունը կազդուրիչ և կեանքը ախորժելի կ'ընէ։

ՍԱՐՍԱՊԱՐԻԼԼԱՆ

Դեղագործ վարչապետ-Ընկանց արքանոցաց է աշխարհի մեծ ցուցահանդէսներուն մէջ։

AYER'S SARSAPARILLA

COLUMBIAN EXPOSITION — AYER'S SARSAPARILLA

Կը գտնուի դեղագործներու և դեղավաճառաց քով։ Ընդհանուր մթերանոց Տր. Այէրի դեղերուն՝ Գ. Լամ. Բարուանայի անգլիական վաճառատունը, 95 և 97, Եիւքսէք Դալտրրըմ, Վօյլոտայի պանկանոցին մօտ։ 607

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՔԻՆՔԻՆԱՅԻ

ԳԻՆԻ ԵՒ ՕՇԱՐԱԿ

ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ. ԴԵՂԱԳՈՐԾՍ Ի ՓԱՐԻԶ

QUINQUINA FERRUGINEUX

Այս երկու դեղերուն վերանորոգիչ և զօրացուցիչ յատկութիւնները յանձնարարելի են անարիւնութեան, դաշտանի անկանոնութեանց, ստամոքսի գելումներու, աւշականութեան և արեան տկարութեան դէմ։ Կոխնօ և Ընկ. Երկաթախառն Քինքինայի Գինին և ՕՇԱՐԱԿԸ շատով կը բարձրացնէ տկար տղաքը, տժգոյն և անարիւն աղջիկները։ Օշարակը փոքր տղաքներու համար կը գործածուի. քինքինայի կեղեւովը կը պատրաստուի ան կը ծառայէ հոչակաւոր Բելգիէ քինինի պատրաստութեանը։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և ամեն դեղարան։ A.

ՏԱՐ ԻՒՍ ՍԷՆԱԱՒ ՕՍՄԱՆԻԷ

Քիբրիթի վէ Տօզրամա ֆապրիքասը վէ տէբօղէնօռու Աբեր Դոքթ. Սոռն իսլէմէսի ճէվաբընտա

Մարբուճճարատա Քիւշիւք Ապուտ Էֆէնտի խանընտա Նօ. 1։ || Անեազմա զաբուսընտա Քէրէստէճիլէրտէ Նօ. 13

Խանէ ինշասը իչիւն լազըմ օլանաղ հէր նէվ բէրէսթէ վէ տօղրամա վէ սաիրէ եանի կալացտան վէ եախոտ ֆապրիգա մալնտէն կէչմէ տէօշէմէլիքլէր վէ բէնտէլէնմիշ լամպալը չիյտէնէ զարարմալար. հէր նէվ բասա վէ զօլնուզ սիլմէլէր վէ զաբու բէրվալարը, վէ էպնիտէնին իչ վէ տիշ Ֆաբաֆրնա լազըմ օլան սիլմէլէր վ. օյմալար, տանթէլաշար, տօղրամալար վէ դայրիմիմ. մէզբիւր ֆապրիգատա պուխար մաքինաները իւէ մունթազամ վէ նէվուսու տէպակեանիլարտա իսալ օլունուպ, նէֆասէթ վէ գէրաֆէթը ֆէվգ էլտատսի իւէ պէրապէր, բէզապէթ զապալ էթմէզ տէբէնէտ էշվէն ֆիեանա ֆիրուխթ օլունմագտա տուր, միֆբէտտաթ պալեատա կէօսթէրիլէն բէրէսթէ վէ տօբրամալարն իշլէնմիշլէրի սաիր մանալտէ ֆիրուխթ օլունան իսալ բէրէսթէ ֆիեանընտան տանա էշվէն սուրէթտէ սանթրմագտա տուր-

Մէզբիւր ֆապրիգատա զանէթ էէսիմ պիր բէրէսթէ տէբօզիթօսու տախի պուրունատուզունտան, էվ եարարբրմագ արզու իսէնէրին պէհմիհալ պիր տէֆա մէզբիւր ֆապրիգանը զիեարէթ էթմէլէրի բէնտիլէրինէ եիւզտէհիզ նիսպէթինտէ ֆախտուլէրի օլաճաղը պէտէի տիր.

Մէզբիւր ֆապրիգա կէօսթէրիլէն բրան վէ նիմունէ իւզրէ էվ ինշասընը տախի թէհիւտ էտիւպ, մալ սահիպինէ ասլա զիեան կէօսթէրմէզ։

Գունարատան մատէ հէր նէվ էլպիսէ վէ թահնա վէ պօնա ֆիրչալարը իւէ չամաշըր մանտալարը տախի իսալ վէ ֆիրուխթ օլունուր։ 514 23—52

EMULSION SCOTT

(ԱԳՈՒԴԻ ՕՄԸՐԸԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՅԱՒԻՏ ԻՒՂ

Ինքնանէր զբ չլլ Ի տարով

Պարարտակալ մեքենի ՍԿՈՏԻ և ՊՕՍԻՆԻ

ի Նիւ-Եորք։

Կարիք չունի ախորժակամ է

Որքան ձկան հաւ իւղի զօրաց յատկութիւններէն զատ, հիպոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խորտիկը

Կը բուժէ Հաղը, ցրտաութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց Հաղաճութիւնը

[illegible] ընդունուածէ [illegible] արտրմ Համ ու Հոտ ունի, գեղեցիկ [illegible] ֆախտի ատամքանները կը տանին ջրէ,

[illegible] զեղագործաց և զեղագործաց քով։

Գործակատարը ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ԲՀԱՒԵԼ

ՆՈՐՈՒՂԵՑՈՑՑ

ՄԷՍԱԺԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարմին հանդիպելով ի Հավը)։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ աբաթ, սկսեալ ապրիլ 18էն, դէպի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, ապրիլ 25էն սկսեալ, դէպ ի Քաֆաբօլօ, (փոփոխակի ալամաղա) Շիրա, Սէլանիկ, Քավա, (փոփոխակի Տէաէ-Ադամ), Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավը, Լոնտոն, ամեն հինգշաբթի, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէաէ-ադամէն (փոփոխակի Քավալա) Սէլանիկէն, Շիրաէն, Քալամադաէն փոփոխակի Քաֆաբօլօ) ապրիլ 24էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոնէն, ապրիլ 30էն սկսեալ։

Բաց ասած, ամեն տասնրհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 23էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ապրիլ 30էն սկսեալ, հինգշաբթի ամեն տասնրհինգ օրը Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր, Հռոդոս փոփոխակի Սամոս) Պէյրութ (ուր պիտի հանդիպի Եաֆա, Բօր-Սայիտ, Ալեքսանդրիա, Մարսիլիա գացող սուրհանդակին) Լարնաքա, Սուրիական եզերք, նորէն Պէյրութ, Բօր-Սայիտ, Ալեքսանտրիա Մարսիլիա։

ՕՏԵՍԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍԿԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 19էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնրհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամը 4ին, դէպ ի Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում ապրիլ 27էն սկսեալ։ 425

ՄԱՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբ-լէ, Պօրպոյէ, Մէլբուրնէ և Սէ- Նովի Գալ- Բառնոպ [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոս
Բամբէ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպը	3000	Օասրիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէֆինբս	2000
Ոամանկի	3000	Կասրբնի	1500
Մարիսթիս	2500	Կիւյէն	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. Վիթոլ և Ընկ
Ուիթոլ խան
ՃՃԷՑՄԱ ՄՍՈ և ԸՆԿ.
568 31. Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբ[illegible]

Արտօնատէր Կ. Ս. ԻԹԻԹՃԵԱՆ